

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

PÖSZTERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

A vetőmag.

— szeptember 2.

Aki szemetet vet: gazt arat! — tartja a régi közmondás. De nincs is máskülönben. A jó vetőmag egyik legfontosabb alapfeltétele a sikeres gazdálkodásnak. És mégis azt tapasztaljuk, hogy kisgazdáink nem fordítanak elegendő gondot a vetőmagnak helyes elkészítésére. Részen felületességből, részben pedig azért, mivel nem rendelkeznek a szükséges tisztító gépekkel, eszközökkel.

Több ízben rámutattunk már arra, hogy ami egy embernek nem lehetséges, mert erejét meghaladja, sikerülhet az egész könnyen, ha az akadályok legyőzésére többen összeállanak.

Igy cselekedjenek előre menni akaró kisgazdáink. Szerezzék be, de csakis jó forrásból, a gazdaságban eddig nélkülözött eszközöket. Akkor nem kerülhet annyi káros gyom-mag vetés alkalmával a földbe, amely elnyomja a hasznos adó gabonát és örökös bosszút okoz a gazdának.

Közvetlen aratás előtt az ország különféle részein megfordultam. És mi volt a szomorú tapasztalat? Az,

hogy míg a nagyobb uradalmak gabonáiban csak elvétve lehetett gazt látni, ezzel szemben a kisgazdák földjén alighogy látszott egyéb. A veszedelmes aczat, bodza, szarkaláb, pipaes, konkoly, buzavirág és egyéb kártékony rokonaik lepték el a kis emberek keskeny földjeit. Ennek az oka nem más, mint a hanyag munka és a szemetes vetőmag.

Országunknak egyes vidékein meg kell venni a kisgazdának az idén a vetőmagot, mert nem termelt annyi, hogy élelemre és magának is jusson. Oly helyeken, ahol évtizedeken keresztül nem látott asztalán a gazdaember buzakenyérnél egyebet, ma árpa kenyersütnek.

Ha már kisgazdáink rá vannak kényyszerítve a szűk esztendő nyomása alatt, hogy vetőmagot vegyenek, ezt akként alkalmazzák, hogy abból bizonyos hasznuk is legyen. Arról, hogy a vetőmagot időközönként fölcserélni igen jó, alig tudnak még valamit. Pedig erre majdnem akkora szükség van, mint arra, hogy ugyanazon földben örökösen ne egyféle gabonanemet termeljünk.

Ahol valamely erkölcsi testület, kör vagy szövetséget működik, vagy ahol a nép ennek hiányában is haj-

landó a közös cselekvésre, igyekezzenek megbízható helyről együttesen szerezni be magbuzát. A földmívelési kormány ezelőtt sem zárkózott el, hogy az elemi csapások által sújtott szegényebb vidékek lakóit jutányos feltételek mellett jó vetőmaghoz juttassa. Az idén annál kevésbé teheti ezt. Folyamodjanak a kisgazdák, hogy a kincstári uradalmak fölöslegét, mely mint kitűnő mag szokott eladásra kerülni, engedje át egészen az 3 számukra. Ámde, ha csak végtelen inség nem várakozik a gazdára, ne kérjék ingyen. A koldulás nem illik hozzá a magyar ember természetéhez. — Kérjenek alkalmas fizetési határidőket, előnyös törlesztési módokat s ez elől a földmívelési miniszter sem zárkozhatik el és a gazdanépen is segítve lesz.

Ha aztán tiszta vetőmag került a földbe, legyünk rajta, hogy az továbbra is tiszta maradjon. Írsuk a gazt, a szemetet, ahol egy szál találkozik. De legyen gondunk arra is, hogy az utakat is megtisztítsuk a gyomoktól. Mert nem használunk a földnek azzal, ha ott védekezünk ugyan a káros gyomok ellen, de engedjük, hogy az utról a megérett gyommagvakat behordja a

A nyakék.

— Angolból. —

— Emlékszik még, mire kért engem miss Marion, — mikor Londonban elváltunk — önakkor visszatért New-Yorkba atyjával, én pedig Egyiptomba utaztam — szolt lord Vane miss Harleigh Marionhoz.

— Örömmel látom önt viszont — válaszolt a miss — es emlékezem minden szavunkra. Arra kértem, hozzon nekem emlékül egy ékszer valami egyiptomi fejedelmi mumiaról. De mielőtt tovább beszélnék, bemutatnom önt unokanővéremnek, Randolph Juliának.

Egy szőkefűrtös, kékszemű, babaarcu szépség állt fel a nagy támlásszékről s sietett kezeit nyújtani lord Vane-nek, aki a hollófűrtű, sötét szemű Marion mellett állott s egy tokot nyújtott át éppen ennek.

— Itt van a pharaoi áldozat-adomány — mondta mosolyogva.

Miss Harleigh felnyitotta a tokat s a meglepetés egy halk „ah”-ban tört utat ajkaira, a nyakék apró foszforszerű, zöldes bogarakból állott. Ijedten csapta be a tokot s kérdőleg nézett a lordra.

— Ne féljen — nevetett az s kiemelve a nyakékot helyéről, megmutatta a csatot, melynek sima felülete tele volt vésvé egyiptomi betűjelekkel.

— S honnan származik ez a drága ékszer? — kérdezte Marion kissé borzongva.

— Egy egyiptomi fejedelmű nyakáról, épp úgy, ahogy ön óhajtotta — felelte a lord.

— Kérem, mondja el nekünk, hogyan jutott hozzá — szolt Julia lágy hangon s kényelmesen elhelyezkedett a karosszékekben.

— A mult telet — kezdte lord Vane — a Nilus partján töltöttem — kérem, miss Marion, e kijelentésemet komolyan venni — hogy jobban teljesíthessem az ön óhajtatását, hogy egy még föl nem fedezett mumiót találjak, akinek nyakáról levehessem az ékszer.

Kutatásaimnak, megcsalott reményeimnek nem volt vége-hossza, de türelmem és szilárd elhatározásom mégis csak győzelemre segített.

Egy nap eljött a dragomán egy furfangos kinézésű arabbal, kit úgy mutatott be, mint egy szomszédos falu seikjét. Ez illő jutalomért késznek mondta magát egy általa fölfedezett fejedelmi sirboltba vezetni.

Már sok ily ajánlatot tettek, de megcsaltak mindig s én ezt nyíltan meg is mondtam a seiknek, de ő megmaradt állítása mellett, hogy a sirbolt, melyet talált, évezredek óta zárva van s amint a bejárást záró kőbe vésett betűjegyek következtetni engedik, kétségkívül magasrangú egyén fekszik benne. Előre nem kér fizetést, csak egy kis borraalót, amiért az utat megmutatja.

Még akkor éjjel találkoztam vele a falun kívül két szolgám kíséretében s kö-

vettem őt a katakombákhoz, melyek a fővenysziklák bensejében voltak.

A helység zárd, de festői volt s az öreg seik mondása valóban bizonyult; a sir, melyet egy halmaz csont és kő mögött fölfedezett, csakugyan nem nyitott fel — talán 3000 év óta — amióta egyáltalán bezárták.

— Háromezer év! — kiáltott fel a szőke Julia bámulva — hát a világ már olyan régen áll!

— Talán százannyi idő óta is — mosolygott Vane, mialatt Marion gunyos tekintetet vetett tudatlan unokanővére.

Nagy ügygyel-bajjal feltörtük a sirt, vagyis felbontottuk a sirboltot — folytatta aztán a lord, — s szűk helyiségbe jutottunk, melyben egyetlen koporsó állt, fejénél magas állványon rég kiegészített siri lámpa, lábánál pompás, három láb magas öblöny állt.

De nem soká báméskodtunk, mert féltünk, hogy a török hatóság rajtasip benűnket.

Leemeltük a koporsó fedelét, felváltuk a mumia leplét s kibontottuk a testet belőle. Azt vártam, hogy ez a mumia is gazdagon lesz ékítve amulettekkel stb., úgy, mint az a főrangúnál szokás volt a régi Egyiptomban. Hanem báa ulatomra nem volt más ékszer rajta, mint az a nyakék, melyet most kegyed a kezében tart. Melleste pedig egy kis négyszögletes aranyzelenese s ebben egy darab hieroglifekkel fedett pergament.

A sirt azután újra velyreállítottuk.

szói. Okos körültekintéssel intézzük sorsunkat, akkor ennek az inséges esztendőnek a tanulságai sok jó dolognak lehet még kuforrása.

Lassalle.

Halálának negyvenedik évfordulóján a szociáldemokraták világszerte ünneplik az első modern német munkás-agitátor emlékeztétét. Lassalle Ferdinánd nem volt a szó betű szerint vett értelmében munkás, hisz a szociáldemokraták az intellektuális foglalkozást még ma sem tekintik munkának. Módos boroszlói zsidó kalmárnak volt a fia; szülővárosában és Berlinben nyelveket és filozófiát tanult, aztán Párisban töltött hosszabb időt, ahol Bastiat politikai és gazdasági dogmái voltak rá nagy hatással.

A proletárok vezére sem dogmában, sem hajlamokban és izlésben nem ütött a proletár szokott, elfogadott típusára. Finom, doktrinér tudósnak indult, ami korához illett, kissé romantikus véralakú és fantáziával. Lassalle ifjúsága egyidőbe esik a romantikus iskola virágzásai korával. Minden valószínűség szerint romantikus hajlamai sodorták összeütkezésbe a közhatalommal, ami a múlt század negyvenes éveiben, a szentszövetség és Metternich érában nem is került valami nagy erőfeszítésbe. IV. Frigyes Vilmos porosz királyt, aki állásáról meglehetősen középkorias módon gondolkodott, könnyű volt megsérteni. Először fölmentették a félésséért vádja alól, másodszor azonban elítélték félesztendei fogságra.

A félesztendei fogság szoknak a cikkeknek volt a honorálása, amelyeket a Marx Károly újságjába írt. Izgékonyabb, munkásabb szellem volt azonban, semhogy a hírlapírás minden idejét lekötötte, egész munkabírását lefoglalhatta volna. Az ezeusi Heraklitosz, a *siró bölcs* dogmáiról írt könyvet; aztán drámát Sickingen Ferenczről, Berlichingeni Gótz kortársáról, aki a XVI. század német társadalmában szociális természetű forradalomnak volt a vezére.

— Mi volt a pergamentre írva s hol van most? — kérdezte Marion.

— A pergament a nyakék csatjának lenyomatával együtt egy tudós nyelvbuvárnál van, kinek tegnap átadtam azon kérésrel, magyarázza meg nekem a titokteljes írásjegyek értelmét.

— Köszönöm, édes Vane. Mert én igazán borzadnék attól, hogy egy 3000 éves titkot a nyakamon hordozzak s ne tudjam, mit jelent az.

— Ön tehát viselni akarja a nyakéket?

— Mindenesetre, még pedig a mai bálban. Remélem, találkozunk ott.

Még aznap este 9 kor hevesen megrántották a csengőt Herleig lakásán.

Az ajtóban lord Vane jelent meg s miss Marion után tudakozódott.

— Hála az égnek! — szólt, midőn Marion meztelen vállait meglátta. Még nem vette fel a nyakékeket. A nyelvbuvár megmondta a hieroglyphek jelentését.

Ime:

„Nézzetek meg engem, egy királynak nejét. Megyesaltam őt egy alárendeltszerelmes miatt, S most itt kell feküdnöm...”

A nyakékre pedig ez van vésvé:

„Az istenség adja az életet — de el is veheti.” Bizonyára meg van az mérgezve s én hoztam ezt önnek!

Oly mély volt megindulása, hogy Marion le ütötte a szemét zavarában. De a másik perczben már átölelték őt a lord karjai, s ajkai dadogva suttogták:

— Drágám, szerelmesem...

A téli elmúlt, el a tavasz is, Harleigh

A filozófiai spekulálás, a drámakötés mellett ráért jogi és nemzetgazdasági tanulmányokra is. Az emberi jogok természetét fogta vizsgálódás alá s ez a tanulmány vezetett rá, hogy a munkáviszonyokat kutassa a történelmi fejlődés fonalán. Nem állott meg azonban az elméleti vizsgálós terén; neki nem csupán igazságokra, de izgalomra, hatásra, népszerűsége is volt szüksége, ezért az akkor támadt német munkásegyletekben kezdett szerepelni. Fizikai és szellemi adományai alkalmassá tették az ilyes szereplésre.

Pályája a szociális izgatás terén alig terjedt két évtizedre. Fiatalon halt meg, alig varmicz éves korában, 1864. aug. 31 én, váratlanul és véletlenül. Beleszeretett egy bajor leányba, akinek egy más imádója is volt s a döntést a demokrata, a munkásvezér, olyan avultnak híresztelt, váltig üldözött, de azért mindig dívtos fogásra bízta, aminő a párviadal. Vetélytársa a mérkőzésben is szerencsésebb volt s golyóval leterítette. Ez az eset is azt bizonyítja, hogy a nagyomány, a szokás, a divat, a szenvedély sokkal nagyobb hatalom, mint a minőnek a szociálisták általán elképzelik.

A jövő társadalmának elméleti alapvetői módtalanul biznak az ember állat aránylag gyors és radikális átalakulásában, legyen ez az átalakulás akár önkéntes, akár kényszerű. Az élet ezzel szemben azt az igazságot bizonyítja, nem ritkán félős dokumentumokkal is, hogy valóságban még azok sem tudják magukat emancipálni a hagyományok alól, akik elméletben azt hirdetik magukról, hogy minden balvélekedéssel szakítottak.

A Lassalle pályájában ez a vég a tragikus vonás. A mult ellen viselt háborút s a megtámadott, a halottak dekretált mult állott rajta boszut. Nem dogmáinak az áldozata, nem annak a tanításnak az igazságát peosította meg vérrel és életével, amit hirdetett, hanem annak az ellenkezőjét.

Hívei azonban nem ütköznek meg ezen az ellenmondáson, mert a halál engesztelő momentum. Ha életben marad, talán nimbuszába kerül az a fogás, amely demokratikus sehogy sem mondható s a mire önként határozta el magát. A szociáldemokrácia mai korifeusainak Lassalle nem te-

tengerparti villájába utazott leányával s követte őt lord Vane is. Marion nagyon szerelmes ara volt s Lionelt sokszor a kétségbeesés szélére vitte. Ilyenkor Juliánál keresett vigasztalást, aki mindig védelmezni igyekezett barátját.

Eleinte mély fájdalom élt a Lionel lelkében, de lassankint a sértett önértet támadt fel benne s arája szekatúráit hasonlókkal vizsgozta. Így mind mélyebb lett a szakadás közöttük. És egyszer azon vette észre magát, hogy már nem is őt, de a szőke hajú Juliát szereti.

Borzasztóan hatott rá ez a fölfedezés. Órákig járt le s fel szobájában s kínos, kutató türelmetlenséggel figyelte önmagát. És egy perczben nem birva ellentállni többé a vágyának, hogy a Julia érzelmei felől bizonyosságot szerezzen, elment és felkereste őt.

Egy százados tölgyfa alatt, egy sziklapadon találta, magánosan.

Julia megijedt, midőn vehemenszavai ajkára törtek.

— Az Istenért! — szólt — Ön vétkezik! Ön Mariont szereti és sértett büszkeségből jön csak énhozzám. Engedje, hogy e vidéket elhagyjam s valahol esendben halhassak meg...

— Nem, kedvesem, te nálam fogsz maradni és élni fogsz, — mondta Lionel szenvedélyesen. — Marion sohasem szeretett engem. Hódolatom hízeltget nekik — ez volt az egész. S az én szívemmel nem fog többet játékokat üzni.

Egy csók esattant el, aztán pillanatnyi csend, majd halk nyöszörgés hallatszott a szomszédos bokorból.

— Mi volt az? — kérdezte felriadva Julia.

kintély többé, csak tiszteletreméltó emlék. Akik így ítélnék, nem éppen igazságosak. Tanaiból bizonyára sok elavult s még több fog elavulni, mert korunkban az ideál s a dogmák is rövid életűek.

A Lassalle életének nem is az a főeredménye, hogy maradandó igazságokat hirdetett, hanem az, hogy a szociáldemokráciának megszerezte a nyilvánosság jogát. Akivel az olyan hatalmas, erőszakos, éppen nem demokrata legény, aminő Bismarck volt, komolyan szóba állott, annak volt valamelyes hatalom a kezében, az nem volt üres edény, amely kongásával akar imponálni. A szociáldemokráciának első nagyobb politikai sikere a Lassalle nevéhez fűződik s ez elég jögezim arra, hogy tragikus halálának évfordulóján kegyeletesen emlékezzenek meg róla, akik híveinek vallják magukat s azok is, akik meg tudnak illetődni a talantomos és ambiciozus férfiak kora, váratlan halálán.

Az utolsó fejezet.

— szeptember 2.

Az igaz szerelem ravaszságával és kitartásával, ime, Lujza és Mattasich egymáséi lettek. Lopva, bujkálva keresik azt az utat, mely az arany-szabadság honába vezet s élni annak az érzelmeknek, amelyet Heine hol angyali gyönyörnek, hol pokoli gyötrelmeknek nevez: a szerelemnek. Hogy temérdek szenvedés árán jutottak idáig, az bizonyos. A férfinak, aki vakmerő szeméit a magasba emelte, elvették szabadságát, összezuzták a becsületét s a nőt, aki szerelmes szívvel ezután is vágyakozott utána, rabmódjára őriztették s komor platánok magányába internálták.

Most, mikor a bus regény utolsó fejezetéhez érünk, mindenesetre kell valami felemelőt éreznünk. Felemelő érzést, amelynek nyomában bocsánat és megnyugvás jár. Közös, igaz emberi érzés ez, mely

— A szél — nyugtatta meg őt a boldol Lionel.

Másnap reggel Lionelt felköltötte a komornyik már jókor s Marionnak egy levelet adta át:

„Az ön barátja rosszul magyarázta a hieroglypheket, írta a levél — én így olvastam azokat: Nézzetek meg engem, ki azt képzelte, hogy kedvese fejedelem a férfiak között. Ő elhagyott engemet alábbvaló szerelem miatt — azért fekszem most itt...”

Tíz perccel később Lionel halállal szívében a Harleigh-villába sietett. A komorna bevezette őt urnője szobájába, de amint az ajtót benyitotta, rémült sikolylyal tántorodott hátra.

Drága, gazdag menyasszonyi ruhában feküdt az ágyon Marion. De sem virág, sem ékszer nem volt rajta, csak a nyakát környezte egy csodálatos, arany-bogarakból álló collier.

De mily csodálatos változás történt velük! A bogarak valóságos élőlényekhez hasonlítottak s mintha csakugyan olyan hatalmuk volna, mint amelyet az egyiptomiak álhite tulajdonit nekik. Számtalan, eddig észrevétlenül oldalukon összehajtott lábaikon álltak, felemelt tapintó-szervekkel s kiterjesztett szárnyakkal. Gyémánt-és rubin szemek pedig oly iszonyuan, oly daemoni hatalommal csillogtak, hogy Lionel ijedten hátrált egy lépéssel.

Később erőt vett magán s lerántotta a nyakáról a colliert, de már késő volt. A finom lábak mindegyike éles körömben végződött, borzasztó ölelésük helyén pedig kékvörös csik mutatta a méreg úját...

kell, hogy erőt vegyen mindenki lelkén, lakjék, nyomorúságos kunyhóban vagy fejedelmi fényben. — Elnyomni, elfojtani azokba az erkölcsi törvényekbe ütközik, melyen a világrend alapul s amelyet senki meg nem sértet büntetlenül.

A Kóburg Lujza ügye ebben a stádiumban van ma. A dolgot megérlette a szökés s figyelmen kívül aligha lehet hagyni többé. Az ügy most már tisztán a szerelmesek ügye. De politikává tenni nem szabad, már csak a csend és nyugalom kedvéért, amit oda fönt minden dolog közt a legjobban szeretnek.

Hadd menjenek a szerelmesek azon az uton, amelyet csillaguk megjelöl! Ez az ut, lehet, göröngyös lesz, de az egyéni szabadság legszentebb törvénye magadja rá azt a jogot, hogy rája lépjenek. A szabadságnak egyforma értéke van fent és lent s akik azt most áttudják érezni, azokat fogom én nagy és bölcs nevezettel nevezni. Az indulaton uralkodni a legfőbb emberi tulajdonság s hogy ezzel a tulajdonsággal nem bírt a szerelmes pár, nem lehet rováskura irni. Ők csak hasonlóval fizetnek, midőn így kiáltnak fel a meggyőzött Hamlettel: „Férfit nekem, ki nem volt szenvedélye rabja!”

Nos, hát ők rabjai voltak a legközségesebb emberi érzelmenek s ez az érzelmek éppen a zaklatás folytán vált szenvedélylél. Talán egykor, a váltóhistoria szomorú idején, megrendült volna a férfi és elhidegült volna a nő, ha meg nem gátolja ezt az ellenkezés által kifejtett makacsság. Akiket érint a dolog, most tanulhatnak belőle.

Csak hadd menjenek a szerelmesek! A szivedések Golgotáját megjárta immár mind a kettő. Okot adtak-e rá, jogtalan volt-e? most ezekben a percekben ne kérdezzük. Megbűnhődtek, megszenvedtek. Ez a csupasz igazság, amelynek akkor is van hatása és intenzív ereje, ha nem ölt magára csillogó rubát. Hadd menjenek s ha már nem kaphatnak áldást, mely minden ilyen utra kijár, kísérje őket a bocsánat és megnyugvás.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Egyházmegyei közgyűlés. Az ez évi őszi egyházmegyei közgyűlés e hónap 8-án, délelőtt 9 órakor lesz az egyháztanácssteremben. Előző napon, 7-én délelőtt 9 órakor az egyházmegyei tanügyi bizottság ülészik, délután 4 órakor pedig előértekezlet lesz.

Beiratások a nőipariskolába.

A nőipariskolába a beiratás kezdetét vette és tart még e hó 2., 3. és 5-én, naponként délelőtt 8—12-ig, délután 3—5-ig. Kubék Erzsébet, igazgató

Az izr. hitközségi tagok figyelmébe. Értesítettnek a t. tagok, hogy a Deák Ferenc-utcai templomban az istentisztelet további rendelkezésig következő időben fog tartatni és pedig: Péntek este egynegyed 7 órakor, Szombaton d. e. 9 órakor, d. u. fél 5 órakor. Köznapokon reggel 6 órakor és este egynegyed 7 órakor, folyó hó 4-én vasárnap a „Szeluchoth“ hajnali 4 órakor, a többi napokon „Szeluchoth“ hajnali fél 5 órakor.

Beírás az ispotályi óvóba. Az ispotályi ev. ref. kisdudóvóba még esz-

közölhetők a beiratások. Felkértem a t. szülők, hogy a beiratáshoz keresztelési- és himnológiai bizonyítványokat szíveskedjenek hozni.

Debreczen penészvirágai.

Gyermekek az éjszakában.

szeptember 2.

Elkeserítő módon alacsony fokozaton áll Debreczenben az erkölcsiség és ezt a tényt egyre szomorubankell tapasztalunk. Olyan esetekkel állunk gyakran szemben, amelyek ha néhanapján világvárosok éjjeli káoszában megtörténnek, csodálkozunk rajtuk s nálunk a mindennap ismétlődő esetekben eddig még az illetékes hatóság éber szemei sem akadnak meg. Nem is csoda! Hisz az emberiségnek olyan apró molekuláiról van szó, melyek a figyelem láthatárán kívül mozognak. Csak apró gyerekek. Alig 8—10 évesek, talán 12, de több nem. S ezek az apró kis emberek fényes nappal épp úgy, mint az éj homályában, cukrot, virágot árulva, föl-föltűnnek a vendéglői és kávéházi asztalok körül s a város többi, részint eldugott, részint népesebb helyein és fiatal korukhoz tulságos nagy bátorsággal s még nagyobb szemtelenséggel szólítgatják meg a járókelő férfiakat. A közeli kapuk egyikében az apa vagy anya alakjának homályos körvonalai láthatók, akik az üzleti szellem érdeklődésével lesik gyermekük rohamátadásának sikerét.

Szomorú állapot, hogy nálunk ilyenek is megtörténhetnek a lelketlen szülők miatt, amde ott van a közérkölség fölött virrasztó őrszem, melynek az ilyen csendben kavargó porfelhőket okvetlen meg kellene látnia s penészgombához hasonló terjedését megakadályoznia. Hová fogunk akkor jutni, ha már a gyermek-lepkék röpködését sem akadályozzuk meg?

Miért engedjük meg, hogy az a fejletlen gyerek az estét a házon kívül töltsé? Hogyan lépheti át az iskola padjára való kis leány a kávéházak közbőlét? S mi lesz ennek az eredménye reá nézve később? Persze ezekkel nem igen vetünk számot s minden utógondolkozás nélkül egyszerűen tovasiklunk rajtuk. Pedig hát gondolkozunk csak kissé fölötté s be fogjuk látni, hogy a jelenben testi és szellemi fejlődésére, mint jövő erkölcsi életére hatalmas befolyást gyakorol kiskorú elárúsító szereplése.

Nem akarunk azokról a szülőkről beszélni, kik gyermekeiket ilyen dolgokba könnyelmű lélekkel beleviszik, a rendőrségtől szólnak inkább, amely hosszú időn át ezt nem veszi észre. Egyszerűen tessék betiltani a gyermekeknek az esti harangszó után a csavargást a kávéházakban és kormákban s vegyük szigorú büntetés alá azokat a szülőket, kik gyermekeiket iskola helyett az ilyen kenyérkeresetre kényszerítik.

Nem szükséges az ideális nevelés orvoslásához fordulnunk, sem pedig az eszményi emberiség tökéletes nevelési módszereihez, csak egy kis éberebb rendőri figyelemre van szükségünk s egyszerű, érelyes intézkedésre, mely ezt a kezdődő rákfénét eltávolítaná.

Gondoskodunk különféle eszközökről, állandóan újabb és újabb s a nevelésnek megfelelőbb pedagógiai rendszereken törjük a fejünket s megelégedünk teljesen azokról a szegény apróságokról, kik ember-telen lélek-kufár szülei szerencsétlen áldozatai.

Amit ezekkel a gyerekekkel szülők véghöz visznek s amire őket erőszakkal kényszerítik, minden pikantéria nélkül nyilvánosan feltárni izléstelenség volna, jövőjük erkölcsi életét a gondolkodó ész előre látja, itt csak az illetékes hatóság figyelmét akarjuk felhívni s mielőbbi orvoslást kérni.

NAPI HIREK.

— **Debreczen város fogyasztási adóbérlete.** Az egész országban megindultak a tárgyalások a pénzügyi kormány és a városok, községek képviselői között, a fogyasztási adóbérleteket kinek adják újabb 3 évre bérbe. Debreczen városában a fogyasztási adókat maga a város bérel. Három évre vette bérbe az államtól és a szerződés ez évi december hó 31-én lejár. A pénzügyi kormány megbízásából a debreczeni pénzügyigazgatóság kiküldötte megkezdte a tárgyalásokat a város képviselőivel. A pénzügyigazgatóság újabb három évre adja bérbe a hus- és boritaladó illetéket. A város jelenleg 300,000 koronáért bérel az államtól a hus- és boritaladó illetéket. — A pénzügyigazgatóság első ízben 367,402 korona 35 fillért kért a várostól, de a tárgyalások folyamán a boritaladót helyesbítették, minek folytán 358,051 korona 72 fillérért akarják bérbeadni újabb három évre a hus- és boritaladó fogyasztást. A város kiküldöttei ezt az összeget tulmagasnak tartják, sőt a most fizetett összeget sem hajlandók megadni. A város kiküldöttei 270,000 koronát ígértek. A pénzügyigazgatóság a város ajánlatát döntés végett szerdán felterjesztette a pénzügyminiszterhez. Ha a miniszter elfogadja a város ajánlatát, az esetben nyomban megkötik a szerződést, ha nem, nyílt versenytárgyaláson a legtöbbet ígérőnek adják bérbe Debreczen városában a bor- és husfogyasztási adókat.

— **Katonai ellenőrzési szemle.** Az ideai katonai ellenőrzési szemlét Hajdúvármegyében október hónapban fogják megtartani és pedig a köv. sorrendben: október 11., 12., 13., 14. és 15-én Debreczenben (570 szemleköteles); 17. és 18-án Mikepécs, Vámospécs, Hajdusámson, Alsójózsa és Felsőjózsa (170 szemleköteles); 1., 2., 3., 4., 5. és 6-án a szoboszlói járás területének 700 szemlekötelese Kabán jelentkezik; Hajdúszoboszlón 8., 9. és 10-én 250 szemleköteles; 1., 2. és 3-án Hajdúhadház és T glás községekben 180 ember áll szemlére; 10. és 11-én Hajdunánáson 240, 13-án Dorogon 160; 15-én 17. és 18-án Hajdúszoboszló 400; 20. és 21-én Csegén, Egyeken 220; 24. és 25-én B. Ujvároson 260; Az utószemle Debreczenben október 28. és 29. ik napjain lesz.

— **A légszeszgyár költségvetése.** A légszeszgyár igazgatósága a jövő évi költségvetéséről most állítja egybe. A költségvetés a jövő hétre elkészül és mindjárt tárgyalás alá veszik a bizottságok.

— **Lövöldözés a rendőrökre.** Az Arany János u. 66. számú ház ablakát Lente István Csap-utczán lakó népszámos beütötte. Arra ment két rendőr s elkarolták fogni Lentét, ki erre futásnak eredt. A rendőrök elől a Széchenyi-kertbe menekült, de a rendőrök ide is követték. Ekkor az üldözött népszámos megfordult s az üldöz-

zöket lelövésével fenyegette, sőt pisztolyal lölt is a rendőrök felé, de a golyó nem talált. A rendőrök erre felhagytak az üldözéssel s így Lente elmenekült. A lövöldöző napszámost keresik.

— **Az Országos Magyar Szövetség** második értesítője. Alig egy hónapja, hogy az „Országos Magyar Szövetség” első értesítője megjelent s már előttünk fekszik az értesítőnek második száma is. Ez a tény már egymagában is igazolja az Esterházy János gróf főrendiházi tag lelkes vezetése alatt álló szövetségnek a magyar nemzeti ügy képviselőjére hivatottságát, de ennek meggyőző bizonyítékát képezi az értesítő tartalma is, amely szerint a szövetség szervezte ma már 38 vármegyére terjed ki s szerte az országban folyton tartóztatva a legjobb uton halad arra, hogy az egész ország magyar társadalmát zászlaja köré csoportosítsa. E tekintetben sokat remél a szövetség a már előkészített őszi és téli szervező mozgalomtól. A szövetség kötetlenségbe ez idő szerint 2534 tag tartozik, bár a folyamatban lévő gyűjtések egyetlen osztályában sem záródtak még le. Megalakult eddig 9 fővárosi és 8 vidéki bizottság, de nagyobb számú vidéki bizottság alakulása az őszre halasztott. Az értesítő igen érdekes és magyar nemzeti szempontból föltötte tanulságos közleményeket is tartalmaz.

— **A nagy mesemondó Debreczenben** Pósa Lajos, a kiváló költő, akit meséi révén a gyerekek csodás szeretettel vesznek körül az ország minden részében, e hó végén nejjével együtt Debreczenbe érkezik. — Pósa Lajos itt léte alkalmával, e hó 27-én és 28-án, délután két mesemondó előadást szándékozik rendezni a színházban. A két előadás egész jövedelmét jótékony célra szánta Pósa Lajos; felét a debreczeni siket-néma intézetnek, a másik felét a Dankó-szobor javára. — Tekintettel a jótékony célra, kívánatos volna, ha a hatóság is minden lehető megtenne arra nézve, hogy az előadás megtartása körül mennél kevesebb költségek merüljenek fel. Ugy tudjuk, hogy **Makó** Lajos szingizgató megígérte, hogy a két jótékony célú előadás rendezését minden tőle telhető módon elősegíti és támogatja.

— **Ifjúsági értekezlet.** A Bika szállóban tegnap délután népes pártértekezlet tartott a főiskola ifjúsága, Adorján István 4. jh. elnöke alatt, ahol lelkesen ünnepezték Kiss Pált, a M. I. Ö. T. elnökjelölt és Nyikos Sándort, a könyvtárnokjelöltjét. Mellettük van az ifjúság zöme. E hó 10-én mikorra a vidékiek mind begyűlnek, tartják meg a végleges jelölő-gyűlést.

— **Kossuth Lajos szobra Hajdunánáson.** Nagy ünnepek között e hónap 25-ikén készül leleplezni Kossuth Lajos szobrát Hajdunánás hazafias közönsége. A szoborleplezés ünnepére, melyen az ünnepi beszédet **Rákosi** Viktor, a kerület országgyűlési képviselője fogja mondani, **Kossuth** Ferencz, a függetlenségi és 48-as párt elnöke is leutazik számos függetlenségi párti képviselő kíséretében.

— **A Szunyoghy család gyászja.** A Debreczenben is kiterjedt rokonsággal bíró Szunyoghy családot gyász érte. A gyászbeszéd alkalmából a család az alábbi gyászjelentést adta ki: Alólírott fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk felejthetetlen férjem, illetve apám, apósunk és nagyapánk szunyoghgy Miklós földbirtokos, szabócs vármegyei bizottsági tag és volt m. kir. honvéd huszárfőhadnagy urnak folyó hó 1-én, éjjeli 11 órakor, életének 58-ik évében

hirtelen történt elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai folyó hó 3-án délután 4 órakor, az ev. ref. egyház szertartása szerint, a gyászháznál tartandó rövid ima után a helybeli ev. ref. sirkertben fognak örök nyugalomra tételni. Ujfehértó, 1904. szept. hó 2-án. Neje: özv. szunyoghgy Szunyoghgy Miklósné született: Gyikó Róza. Gyermekai: Béla; Ilonka férjével dr. Leövey Elekkel és gyermekei: Margitka és Sárka; Ferencz nejjével Hegedűs Erzsikével és Erzsike leánya. Aldás lengjen porai felett. — Gebauer K. temetk. intézetDebreczen.

— **Főiskolánk kitüntettjei.** Mint minden évben, az idén is az új iskolaév küszöbén teszi közzé a vallás- és közoktatási miniszterium azoknak a névsorát, akik hazai két egyetemünkön, valamint a műegyetemen és a jogakadémiákon kitüntetéssel tették le alap- és szigorlati vizsgálatukat. Számuk az idén 558, tehát mintegy tízezer főisk. hallgatónk közül 558 ifjút ér az a kitüntetés, hogy a kultuszminiszterium az illetők neveit a maga hivatalos lapjában közlésezi, s így annak idején kilátásuk van a kitüntetteknek arra, hogy kiváló képzettségük a kinevezéseknél is figyelembe jöj. Az 558 kitüntetett közül az alábbi 21 a debreczeni ev. ref. jogakadémián tette le a vizsgálatait kitüntetéssel: Első jogi alapvizsgát: Csáki Vilmos, Dayka Ambrus, Debreczeni Sándor, Erdős Gy. József, Hajmovics Lajos, H. Kiss Pál, Kis Sándor, Paku Imre, Radó Rezső, Somossy László, Szabó Elek, Szabó Zoltán, Udvarny József, Wágner László. Második jogi alapvizsgát: Bacsoni Ferencz, Ehrenfeld Rezső, Gajzágó László, Nagy Sándor, Radó Rezső, Szabó Béla, Wágner László.

— **A debreczeni közigazgatási tanfolyam.** A debreczeni közigazgatási tanfolyam Wessprémy Zoltán Hajdumegye főjegyzőjének igazgatása alatt szeptember 5-én, hétfőn fog megnyitni. A tanfolyamra 23 jegyzőjelölt jelentkezett. A tanárok a régiak maradtak.

— **Előjárósági ülés.** Tegnap délután volt az iparostanácssteremben az ipartestületi előjárósági rendes havi ülése, melyen Tóth Kálmán elnököt. Az ülés elején az elnök buzdító beszédet intézett a 15 felszabaduló tanoncokhoz. Az új segédek egyenesen megkapták a szabaduló levelüket. Azután Kormos Gyula jegyző előadásában tárgyalta a tárgysorozatba felvett valamennyi tárgyat.

— **A fancieskai vasút.** A város erdőbirtokán épített fancieskai vasut már elkészült teljesen és a városi tanács most a kereskedelemügyi kormányhoz felterjesztést intézett, hogy a műtanrendőri bejárást sürgősen rendelje el.

— **Szarvasmarha-kiállítás Kabán.** A hajdúvármegyei gazdasági egyesület e hó 25-én Kabán magyar fajú szarvasmarha-kiállítást rendez.

— **Elütötte a bérkocsi.** A Hatvan-utca elején haladt át ma délben Goldstein Dávid férjiszabó az egyik oldalról a másikkra. Az öreg ember egy kocsi elől akart kitérni és néhány lépést előre ugrott. Ugrás közben nem vette észre az ellenkező irányból vágató 1. számú egylovas bérkocsit. — A kocsi sem figyelt és így a bérkocsi elütötte az öreg embert. Goldstein az esés következtében elvesztette az eszméletét. Hozzákezdtek az élesztgetéséhez, aztán hazaszállították lakására, hol betegen fekszik. A bérkocsi ellen megtették a feljelentést.

— **Sipulus panaszja.** Amikor Hajdunánás népszerű követő, Rákosi Viktor panaszskodik, abból a panaszból is valamely Sipulusiáda pattanik ki. Rákosi Viktor most a Balaton mellett pihen ki a képviselőházi jegyzői fáradságokat és nyughatatlan természetének tudható be, hogy pihenője közben is sokat van a vonaton. A kormos füst éltető eleme. Szántód egyik jónévű kereskedője — fivére kaposvári fiskális — kijár a szántódi vasutállomásra, hogy nem-e érkezik a vonattal valamelyik személyes, vagy üzleti ismerőse, barátja. Faluhelyen ez a legkellemesebb és a legnagyobb változatosságot nyújtó mulatság. Ekképpen a kereskedő a szántódi vasutállomás egy állandó alakjává vált s jelenlétét nemcsak az állomási személyzet, de az utasok is megszokták. Rákosi Viktor a nyáron sokszor fordult meg a vasuti állomáson s természetesen, hogy az ő mindent megfigyelő szeméit sem kerülte el a szántódi kereskedő. Egyik alkalommal megérkezik a vonat. Rákosi kiszól, körülnéz, majd szigorú képpel fordul a vasutállomás ügyeletes tisztviselőjéhez: „Kérem a panaszskönyvet!” Az ismert író kérését szó nélkül teljesítik s az állomási személyzet ijedten gondolkodik azon, mi panasz lehet a befolyásos képviselőnek. Ebből bizonyára interpelláció lesz. Am a panasz beírása csak rövid percig tart s midőn a kíváncsi szemek mohón olvassák a rövid sorokat, hangos derűtség támad. A panaszskönyvben Sipulus kikel a rendetlenség ellen, hogy L. kereskedő nem várta be a vonatot. — A dologban a legjobb azonban, hogy az eset tényleg megtörtént s azóta a szántódiakkal ismerős utasok mind ellenőrzik, vajjon kint van-e L. kereskedő az állomáson, ne-hogy nagyobb baj legyen a dologból.

— **Zászlószentelés.** A szentendrei ipartestület zászlót csináltatott. A zászlószentelésre meghívta a debreczeni ipartestületet is és zászlószegyet is küldött. Az ipartestületi előjárósági tegnapi ülésén 10 koronát utalványozott a szentendrei ipartestületnek, a zászlószeg beverésével pedig az ottani elnökséget bizta meg.

— **A párisi asztal** megérkezett s mátló fogva megtekinthető a **Központi szállodában** (I. emelet, 5. ajtó) Dreher-sörészarnok. Az asztal elegáns, csinos kiállításra igen megnyerő s eddig mindenki, aki megtekintette, igaz tetszésének adott kifejezést. Különösen ajánljuk figyelmébe a t. hirdető csepkeknél, hogy saját üzleti érdekek szempontjából is, ne mulasszák el a párisi asztal megtekintését.

— **Az öngyilkos leány temetése.** A szegény Klement Rózsát, ki még julius közepén megmérgezte magát és azóta súlyos beteg a közkörházban feküdt, tegnap megváltatta szenvedéseitől a halál. A szomorú véget ért fiatal, szép varróleányt ma délután 4 órakor temetik el a barátnői költségen a Kut-utca 10. számú háztól a róm. kath. temetőbe.

— **Lókiállítás Püspökladányban.** A hajdúvármegyei gazdasági egyesület e hó 18-án Püspökladányban lókiállítást rendez.

— **Hier helyett jelen.** Német-Bog-sánban tavaly ősszel az ellenőrzési szemlén történt, hogy Pfutsch Nándor főhadnagy előtt egy polgári iskolai igazgató és egy járási írnok „jelen“-t kiáltott, amikor nevüket olvasták. A főhadnagy összeszidta őket s mindegyiket két-két napi elzárással büntette. A bogasáni járásbíró, aki tartalékos hadapród tiszthelyettes, szintén, elszólta magát, így: „Jelen... azaz pardon: Hier!” Öt Pfutsch N. nem csukatta be, de keményen leszidta. Ez a szidalmazás nagy vissztetszést szült a városban, s a felháborodás csak nagyobb lett, amikor este a főhadnagy román társaságban mulatott és hangosan szidalmazta a magyarokat. A járásbíró panaszt tett az

igazságügyminiszternél, a hadügyminiszterium pedig szigorú vizsgálatot indított a honvédelmi miniszter kezdesére. Ez a vizsgálat most fejeződött be. Hadszolgálati eljárásra a vizsgálat nem talált okot, de Pfutsh Nándor főhadnagyot fegyelmi uton megbüntették, s azonfelül büntetésből áthelyezték.

— **A megijesztett kisonvat.** A közönség sokat bosszankodott a kisonvat lassu czammogásáért. Valamelyik jókedvű atyafi visszaadta a kisonvatnak és ráijesztett. Erről szól az alábbi híradás. A Hunyadi utcán a vágányra néhány robbanó békát tettek. Mikor a kisonvat ezen keresztül haladt, persze nagyot durrantak. Iett erre aztán nagyriadalom! A kisonvat megállott, az utasok kiszállottak, nagy népcsoport támadt. Kereste mindenki a felrobbant bombák darabjait. Mikor aztán rájöttek, hogy csak afféle szűreli robbanó békák voltak a siner, a kisonvat fellelegzett s vígan tovább haladt. Meg kell szüntetni a kisonvat anomáliáit, valamint ki kell kutatni az ilyen éretlen viccezek szerzőit is.

— **Eljegyzés.** Weisz Izsó Londonból eljegyezte Debreczenből Brüll László leányát, Rózsikát.

— **Carmellini Debreczenben.** Carmellini, az ismert kitudó bűvész és gondolatolvasó, ma pénteken a Bika-szálloda kerthelyiségében, rendkívül érdekes spiritalistikai és bűvészeti előadásokat rendez. Carmellini csodás mutatványaival számos magas kitüntetést szerzett. Így legutóbb Oszkár svéd király az arany koronás Wasarenddel, Izabella főhercegnőre y pár koronás ezimerével ellátott arany kézélő-gombbal tüntette ki. Mutatványai közül kiemeljük a következőket: Gondolatok átvitele (telepatia) egy távoli médiumra, Pszichológiai mutatványok. A posta ezer év múlva. A galamb álma stb. Carmellini mutatványai valóban érdemeseek a megtekintésre s nem mindennapi élvezettől fosztja meg magát, a ki ezeket a produkciókat, melyek érdekességök mellett humorisztikailag is hatnak, meg nem nézi. Kezdeté 8 órakor.

— **A műszerészipar.** A kereskedelmi miniszter leiratban tudatta az ipartestülettel, hogy a műszerészipart a képe-sítéshez kötött iparágakhoz csatolta.

— **A bajai híres zenekar** és daltársulat, mely eddig is nagy tetszést aratott, ma este és a következő napokon is játszik a Dreher söresarnok éttermében.

— **Segély a gyöngyösi tüzkárosultaknak.** Az augusztus 20-iki gyöngyösi óriási tüzvésznel 97 iparos család teljesen tönkrement úgy, hogy a pusztta földön hálóznak. A debreczeni ipartestület 25 koronát küldött a gyöngyösi tüzkárosult iparosoknak.

— **Tanonczfelvétel kérvény utján.** Szokásban van az ipartestületnél, hogy azokat a tanonczjelölteket, kiknek a törvény-szabta koruk vagy iskolájuk nincs meg, azokat kérvény utján veszik fel tanoncznak. A kovácsok szakosztálya elhatározta, hogy a kérvény utján felveendő tanonczoknak a felvétel előtt je'entkezni kell a szakosztályi ülésen, hogy meggyőződjenek, nincs-e test-alkatában vagy szellemi fejlődésében olyan, ami kizárja azt, hogy tanoncz lehessen.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Bódi Lajosné róm. kath. 22 éves, Klement Rózsai róm. kath. 22 éves, Bánky Zsuzsanna ev. ref. 74 éves, Meleg István róm. kath. 72 éves.

— **Zádor Lajos** női ruha készitési műtermében elsőrendű gyakorlott varrónők felvétetnek.

— **1—2 középliskolai** tanuló ellátásra felvállaltatik. Érdeklődhetni Széchenyi-u. 18 sz. a.

— **Állandó műiparú kiállítás** **Mentze Henrik** ujdonságok áruháza Piac- és Szent-Anna-utca sarkán. Több ezer ujdonság érkezett alkalmi ajándékokban, u. m. háztartási cikkek, gyermekjátékok és műiparú különlegességek, melyek a legolcsóbb szabott árak mellett beszerezhetők.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme** **Piac-utca 44., dr. Ujfalu-sy-ház.** **Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.**

TÁVIRATOK.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —
(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

Az oroszok óriási veresége.

Liaojang bevételét hivatalosan meg-
ercsítik.

Az orosz hadsereg bekerítve.

Budapest, szept. 2. Tokiból jelentik a Köln. Zeitungnak, hogy a japánok tegnap szeptember 1-én megszállották Liaojangot. A haroz elkeseredetten folyt. Az oroszok eleinte oroszán bátorsággal küzdöttek, de a japánok halálmegvetéssel rohantak az ellenre, kik vad futásban menekültek.

A japánok tegnap déli 10 órakor vonultak be Liaojangba és megszállották a várost. — A japánok tovább üldözték a menekülő orosz hadsereget.

London, szeptember 2. Az itteni japán követséghez érkezett tokiói távirat megerősíti, hogy a japánok az oroszokat megverték és Liaojangot bevették.

Budapest, szeptember 2. Ugyancsak Tokióból egy később keletzett távirat jelenti a Köln. Zeitungnak, hogy a japánok balszárnya folyton nyomul előre Mukden felé és sikerült elválni az oroszok visszavonulási útját. Ugyane forrás szerint a japánok a hétfő óta tartó ütközetben halottakban és sebesültekben 10,000 embert vesztek.

Budapest, szeptember 2. Mukdenből táviratozzák, hogy a japánoknak sikerült a vasutat hatalmukba keríteni és a közlekedést megakadályozni.

Budapest, szeptember 2. A Berliner-Lokal Anzeiger harcztéri tudósítója szintén megerősíti Liaojang bevételét. — A távirat szerint a véres haroz még mindig tart és a japánok győzelme most már kétségtelen.

Kuroki üldözi a menekülő oroszokat. Az oroszok köré mindinkább gyürü szorul. Mukden felé elvágják útjokat, Kuroki serege át-kelt a Taice folyón, úgy, hogy **Kuropatkin hadserege három oldalról be van kerítve.** Egy felé menekülhetne, ez a Taice folyó, de nem tud átkelni, ami ha sikerülne is neki, nyomban szemben találná a folyó tulsó partján Kuroki hadseregét.

Az orosz hadsereg gyürüje mind szűkebbre szorul és ha a

japánok valami stratégiai hibát nem követnek el, könnyen megeshetik, hogy az egész orosz hadsereget bele szoritják a Taice folyóba.

Szt.-Pétervár, szept. 2. Ide érkezett jelentés szerint egy orosz torpedó Port-Arthur kikötőjében aknakeresés közben egy aknára jutott és elpusztult.

Budapest, szept. 2. A kanári szigetek kormányzója jelentést tett Madridba, hogy több idegen hadihajó, melyek orosz lobogót viselnek, czirkál a sziget környékén.

Lujza hercegnő megkerült.

Budapest, szept. 2. Bécsből táviratozzák, hogy a főudvarmesteri hivatal ma délelőtt 10 órakor Zürichből táviratot kapott, melyben tudatják, hogy Lujza hercegnő, Mattasich és egy ismeretlen ur Zürich mellett egyik faluban tartózkodnak.

Ugyancsak Bécsből jelentik, hogy a megszökött hercegnő férje ma reggel oda érkezett és hosszasan értekezett jogtanácsosával dr. Bachrach ügyvéddel és Gabauer kisasszonnyal, Lujza hercegnő udvarhölgyével.

Az udvarnál Lujza hercegnő szokése óriási konsternációt keltett.

Mária Valeria főhercegnő a hir halatára elájult.

A király ma reggel szintén Bécsbe érkezett. A hir nagyon felizgatta a királyt. Mindjárt megérkezése után magához hivatva a főudvarmestert, kivel részletes jelentést tétetett.

Egy újabb távirat jelenti Bécsből, hogy ma d. e. 11 órakor családi tanács volt, melyen elhatározták, hogy felszólítják a svájci hatóságokat, hogy Lujza hercegnőt, mint önmagával nem rendelkező elmebajos nőt fogják el.

Lujza hercegnő férje Kóburg hercege ma délelőtt ügyvédje utján Mattasich ellen bünvádi feljelentést adott be.

Budapesti árutözsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

	— szept. 2
Buza ószre	10 32
Buza tavaszra	10 62
Rozs októberre	7 34
Tengeri októberre	7 76 — 7 78
Zab	Amerika szilárd.

Történelmi hazugságok.

Pétervár: A czár leg-mélyebb részvétét fejezte ki a szultánnak bátyja, Murad ex-szultán halála fölött.

A Gangesz-folyó táján egy mesét ismer a nép. Egy rupiáért gyönyörűen mondja el azt a kíváncsi európai szahibnak a templom előtt ülő, hófehér haju szent koldus-bölcs. — Ez a mese pedig eképpen szól: „A tigris maga akart uralkodni a tájékon. Hatalmas, erős állat volt; hangja mérföldekig megreszkettette a többi állatokat, ha megszólalt. Volt azonban azon a tájékon egy másik tigris is, az előbbinek testvére, éppen olyan hatalmas, éppen olyan félelmetes hangu s elötte éppen olyan hódolva alázkodtak meg a gyáva állatok. A két tigrisestvér örökös vetélkedésben élt egymással. Ha az egyik széttépett a faluban egy ökröt, a másik

sietett fellármázni az állvilágot és embereket: „Látjátok, milyen gonosz a testvérem, ártatlan ökröket gyilkol, mert gyáva, hogy becsületes harcban megölje az ellenfelét“. Ha aztán a másik ragadott el egy tinót a faluból, a testvére ellene fenekedett. A két tigris évekig kerülte egymást, mert hát egyik is félt a másiktól és csak távolból szidalmazták egymást. A fiatalabbik tigris egy napon azt hallotta, hogy a bátyja vadászat közben megsebesült s most tehetetlenül fekszik a dzsungelben. „Ez a Siva Isten bosszúja! — kiáltott fel a fiatalabbik tigris és megrohanta beteg testvérét a dzsungelben és egészen megölte. A kis állatok pedig alázatosan siettek a hódítóhoz, hogy lábait csókolják és részvétüket fejezzék ki a testvére halála fölött.“

Ez a hindu mese a maga furcsa különösségével jut eszünkbe a szultán birodalmának legújabb eseményei hallatára. Hasábos cikkekben megírták a lapok, hogy Abdul Hamid dicsőségesen uralkodó szultán testvérbátyja meghalt. Meghalt pedig a börtönben, ahol évtizedek óta őriztette a testvéröccse, miután letaszította őt a trónjáról, hogy maga üljön abba. Huszonnyolcz esztendőn át ez a rab császár volt a szultán álmatlan éjszakáinak kísértete. A nevét sosem volt szabad kiejteni az Arany Szarv öblének ragyogó palotájában, mert a pusztá neve is halálos rémülettel töltötte el Abdul Hamid szultánt. Külön rendőrség őrizte a veszedelmes foglyot, aki, ha kiszabadult volna, Abdul Hamid vérével festette volna be a Jildizkioszk márvány arabeszkjeit. És most váratlanul behunyta a szeméit a rab. Azaz nem váratlanul, mert huszonnyolcz év óta csak azt várta, azért sóhajtozott Mohamed felé a szultán. Felszabadult a lidércnyomás alól s bizonyára ujjongva borult le kelet felé szent szőnyegén Abdul Hamid, amikor senki sem látta... Az európai hatalmak pedig a megilletődés szalonkabójában fekete kesztyűben, gyászszalagos ezilinderrel sietnek Abdul Hamid palotájába, mely részvétüket kifejezni a szultánok testvére halála fölött.

Ne mosolyogjunk ez irónia fölött. A diplomáciának ez már a formája; polgári eszünkkel mi talán hazugságnak mondjuk ezt, de bevett szokás, hogy a királyok, császárok hivatalosan mindig hazudnak egymásnak. Az angol király ékes szavakban fejezte ki részvétét az orosz császárnak, mikor Petropavlovszk szép csatahajó sok száz legényével légbe röpült azon az aknán, amelyet a japánoknak — Anglia adott el kedő használati utasítással. Különben az egész történelem hemzseg az eféle hazugságoktól, csak hogy ezeknek a hazugságoknak — történelem a neve.

IRODALOM.

„**Érdekes könyvtár**“ szeptemberi füzeté is a szokott kitűnő tartalommal jelent meg. Elbeszéléseket, novellákat, költeményeket közöl Taury Zoltán, Zsolnay Imre, Nagy Endre, Scossa Dezső, — a külföldiek közül Maupassant, Armand Syvestre, Louis de Robert, Thuriat André stb. tollából. Ismeretterjesztő és rajtvány-pályázati rovata is gazdag. Mutatófüzetet ingyen és bérmentve küld a „Érdekes Könyvtár“ kiadó utabba, Budapest, V., Kálmán utca 2.

VEGYES HIREK.

Baleset a hadgyakorlaton.

Tüzéerkatoná az ágyuk alatt.

A temesvári helyőrségi kórházban súlyos betegen fekszik egy tüzérezredes, aki gyakorlat közben leesett az ágyuról. A vágató lovak elgázolták és egy ágyu, meg három löszeres kocsi keresztülment a szerencsétlen embere. Jobblába el van törve.

Az eset részletei a következők:

A hetedik hadtesttüzérezred most Lippa környékén tart lögyakorlatokat éles töltevényekkel. Tegnap is ilyen gyakorlat volt. Dél előtt tíz órakor vonult haza a tüzérség, miközben menetközben való fel- és leszállást vezényelt a parancsnok a legénységnek.

A második üteg egyik tizedese, Tokka József oly szerencsétlenül ugrott le az ágyuról, ahol ült, hogy az ágyu kerekai alá esett, amelyek keresztül mentek rajta. Az üteg után robogó löszeres kocsi legénysége a nagy porban nem vette észre a balesetet és három löszeres kocsi is keresztül robogott a szerencsétlennek.

Mikor észrevették a földön heverő katonát, gyorsan a segítségére siettek és még a helyszínen az első segélyben részesítették. Majd a délután folyamán beszállították a temesvári helyőrségi kórházba, ahol az orvosok gipszötét alkalmazták a törött lábra. Érdekes, hogy Tokka súlyos sérülése dacára nem ájult el, sőt hidegvérrel nézte, mikor sebét bekötötték.

Lippa környékén egyébként, úgy mint sok más helyett, szerfelett kevés a víz. A legtöbb kut egészségtelen rossz vizet ad. Ezeket a kutakat a katonai hatóság megjelöli, hogy a legénység vizükből ne igyék. Az aradi 33 ik gyalogezrednek, mely szintén ezen a vidéken gyakorlatozik tudvalevőleg, nagy nehézséggel kell megküzdnie.

* **A tenger alatt.** A modern technika egyik legnagyobb csodája, a tenger alatt járó hajó, egyelőre legalább egyuttal a legveszedelmesebb közlekedő eszköz is, mert a gépezetnek legkisebb hibája elégséges ahhoz, hogy a hajó menthetetlenül a tenger mélyébe süllyedjen, s koporsójává legyen a benne levő matrózoknak. Eppen ezért állandóan az életével játszik az a tengerész, vagy matróz, aki ilyen minden oldalról zárt hajóban a tenger alá merészkedik. Nem réiben az angol tengerészet egy tenger alatt járó hajója pusztult el, mert a tenger alatt összeütközött egy gőzessel — s csaknem hasonló baleset érte, mint New-yorkból jelentik, az amerikai Porpoise tenger alatt járó naszádot is. A hajó, amelynek legénysége Nelson hadnagy parancsnoksága alatt nyolcz emberből állott, a minap a Long Island-sziget mellett tartott gyakorlatot. Egyszerre a gépezetnek valami csekély hibája miatt a hajó nem maradt a víz színe alatt kívánt mélységben, hanem egyre mélyebbre süllyedt, egész a tenger fenekéig, százhusz lábnyira a víz színe alatt. A víz óriás nyomásától a gépházba kezdett beömleni a víz, úgy, hogy a legénység helyzete kétségbeesettnek látszott. Elve el voltak temetve a tenger alatt, miután a hajó a beömlött víz sulyával többé fölemelkedni nem tudott. Ugy látszott, hogy néhány órájuk van már csak hátra, a míg a csukott helyiségben elfogy a levegő s azután valamennyien megfulladnak. A menekülésnek csak kétféle módja volt lehetséges. Vagy megkísérik a víz kiszivattyuzását, vagy pedig az ugynevezett torpedócsövön át igyekeznek felszínre jutni. Akadt is egy matróz, a ki ez utóbbi nagyon kockázatos módot választotta, de Nelson hadnagy megtiltotta neki a távozást. Azután valamennyi matrózt a szivattyuk mellé állította s emberföltölti erővel, amelyet a kétségbeesés megacélozott, megkezdtek a víz kiszivattyuzását. Rendkívül nehezen ment a dolog, mert csaknem annyi víz ömlött be mindig, mint a mennyit kiszivattyuztak. De

vágre mégis érezték, hogy a hajó emelkedni kezd és lassan-lassan eléri a víz felszínét. Mégis egy teljes óráig voltak a matrózok ebben a rettenetes helyzetben, amíg a menekülés sikerült. Az amerikai tengerészeti hatóság el akarta titkolni az esetet, hogy a közvéleményt fel ne izgassa, de végre mégis nyilvánosságra jutott a dolog.

KÖZGAZDASÁG.

A száritott burgonyáról.

Magyarországon még nem, de Németországban már hosszabb idő óta abrakolattják a száritott burgonyát, miről a kísérletezők egyhangulag kedvezően nyilatkoznak. Az idevágó nyilatkozatokból a következőket adjuk közre:

Emésztési zavarokat, vagy más kedvezőtlen tüneteket semely állatnemen nem tapasztaltak. A lovak a száritott burgonyát mohón zabálják, anélkül, hogy nagyobb mérvű izzadás lett volna rajtuk észrevehető. A tejló-állatok tejadás emelkedést mutatott s azok szép borjukat ellettek. A fiatal barmok erős étvágy mellett jól gyarapodtak. A göböl a száritott burgonyától rohamosan gömbölyödött és sok gerinezhús képződést mutatott. Az igásokrók — nagy erőtakaromány megtakarítása mellett — előbbi kitarító erejüket teljesen megtartották.

A sertéseknél azt tapasztalták, hogy azoknál, a nyers burgonya etetésével — előfordulni szokott betegségek a száritott burgonya etetésével elmaradtak. A száritott burgonya abrakolattását legtöbnyire akként eszközölték, hogy azt néhány órával a felhasználás előtt vízzel vagy soványtejjel megnedvesítették. Száraz alakban ritkán adják. A sertéseknél szánt anyagot forró vízzel vagy gőzzel is le szokták forrázni. A felabrakolattott száritott burgonya tömege lovaknál 2 kilogrammot (2 kg. zab helyett) és 25—5 kilogrammot tett ki ugyanannyi kukorica helyett. Növendékállatok és tejló barmok 1 kilogrammot, sertések 05 egész 15 kilogrammot kaptak darabonként és naponként. A hiányzó sótartalmat száritott melasseszeletekkel próbálták feljavítani és pedig jó eredménnyel.

REGÉNY CSARNOK.

Csontváz a tűzhelyen.

Angol regény.

Fordította: **Amica.**

17

Alig jöttek ki ajkairól e szavak, midőn Herbert Tracy a hozzá dobott golyóra egy erős ütést adott és ekkor a De l'Orme asszony közeléből egy kiáltás jött: „Vigyázzon!“

A figyelmeztetés későn jött. De l'Orme asszony megfordította a fejét, aztán tártorgott és elesett: Az ütés őt érte és ő a férje lábaihoz esett. A körülte levők rémület kiáltása hallatszott Általános zür-zavar és mozgolódás volt, mert mindenki látni akarta, hogy ki sérült meg.

— Geisler, a ki égre kérlek, tartsd vissza a tömeget! volt minden, amit De l'Orme mondott és a feleségét a karjába emelve a hotelbe vitte. A vendéglősné egy privát szobába vezette, a De l'Orme asszony lovaglóruháját gigombolta és egyszerű gyógyszeret alkalmazott.

— Sir, a lady csak elbódult — mondta Guynek, aki csendesen állott mellette. A golyó a halántéka felett érte és ezáltal megkimélte az életét.

Guy a felesége fő é hajolt és olaszul beszélt hozzá:

— Oh, Edit, édes, nézz fel, hogy tudjam, hogy élsz!

A fájdalmas hang fülébe hatolt és a sötét szemek felnyitak és az övébe néztek. Ő el volt bódulva, de azonkívül nem volt baja. Majd fölemelkedett és szeliden beszélt:

— Guy, ne ijedj meg. Rövid idő múlva ismét egészen helyrejövek és itt maradok csendesen pihenni, míg te a kriket-térre vissza mégy. Ha te egy óra múlva vissza jössz, képes leszek veled ismét odamenni vagy haza lovagolni.

— Edit, én nem tudlak itthagyni. Kocsi után küldök.

A felesége gyorsan válaszolta:

— Guy, kérlek ne tedd azt. Én lovagolni akarok. A világot sem szeretném, hogy ezt az eseményt komoly bal-esetnek híreszteljék. Egy óra múlva jöjj értem és mielőtt hazalovagolnánk, visszamegyek a játéktérre. Guy, kérlek, teljesítsd a kívánságomat.

Végre De l'Orme ur engedett és a háziasszonnyal elhagyta a szobát.

Herbert Tracy rögtön észrevette, hogy a golyója valakit megütött; ámbár azt nem tudta, hogy kit. De az nem akadályozta meg, hogy a játékot folytassa és csak egy negyed óra múlva, midőn a játék bevégeződött, ment Geisler Orlof az oldala mellé, azt sugva:

— A golyód De l'Orme asszonyt ütötte meg. Ő most egyedül van a hotelben, ha látni kívánod.

A Herbert szemei égtek, amint azt mondta:

— Hol van a férje?

— Azzal a csoporttal amoda — válaszolta Geisler és azután azt tette utána: — Nos, Herbert, beváltottam az ígéretemet?

— Igen és elég jól — válaszolta Herbert, amint sarkon fordult és a hotel elé ment.

Még alig jött helyre az ütés hatásától, fájós fővel és még sokkal fájóbb szívvél ült Edit egyedül az ablak mellett a férje visszatérését várva. Háttal ült az ajtóhoz és midőn azt nyilni hallotta, anélkül, hogy hátra nézzen, azt mondta:

— Guy, készen vagyok és visszatérhetek veled. Ha kívánod, most rögtön megyek.

— Nem kívánom — válaszolta egy hang.

A Herbert Tracy hangja. — Azon férfi hangja, kit egykor annyira szeretett és most oly engesztelhetetlenül gyűlöl. De l'Orme asszony talpraugrott és szembe állott vele és ez a szép asszony soha sem volt oly szép, mint mostan.

Alljon félre és engedjen a férjemhez menni — mondta komoly parancsoló hangon.

— Nem addig, míg meg nem hallgat, válaszolta Herbert Tracy és meg kell, hogy hallgasson. És ha De l'Orme urnak meg meri mondani, hogy találkozunk, ő soha sem fogja elhinni, hogy az nem a maga kívánságára történt.

— Gyáva, nincs semmi, amit a férjemnek meg ne merjek mondani — kiáltja Edit.

(Folyt. köv.)

12.
1904. k. h. b.

Zárt ajánlati verseny tárgyalási hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város közkórházi bizottsága a közkórháznak ágy és ruháknemű szükségletét, fűszerru, anyag és fogyasztási cikkeit 1905. évi január hó 1-től számított 3 évi idő tartamra vállalat útján kívánván biztosítani, azoknak szállítására zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet.

A szállítási részletes feltételek a közkórházi gondnokságnál naponként d. e. 9—12 és d. u. 3—5 óráig megtekinthetők.

A szállítandó mennyiségért a közkórház jót nem áll, de akár több az előirányzatnál, akár kevesebb, ugyanazon árban lesz szállítandó.

Ajánlat akár külön, akár az összes cikkre megtehető, — de csak debreczeni kereskedők pályázhatnak, vászonneműekre kizárólag hazai gyártmányúval s egyéb anyag- és fogyasztási cikkekben a lehetőségig hazánk ipari termékeivel, a vászonneműekre ajánlatot tevők kötelesek előlegesen a kórház gondnokánál mintákat is beszovaltatni. Miután előirányzati ár nincsen, ajánlattevők bánatpénzüket készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban, 1904. évi szeptember hó 23. napjának d. u. 5 órájáig Debreczen sz. kir. város közkórháza gondnokságánál oly módon tarthatnak letenni, hogy az ajánlati összeg 5%-ának megfelelően. Ezen bánatpénz a vállalat elnyerése esetén visszatartatik s biztosítékká egészítendő ki 10%-ra.

A zárt ajánlatok 1904. évi szeptember 24. napjának déli 12 órájáig Debreczen sz. kir. város közkórháza gondnokságánál adandók be. Később beérkezett vagy bánatpénz letételéről elismervénnyel fel nem szerelt ajánlat figyelembe nem vétetetik.

A zárt ajánlatok 1904. évi szeptember hó 24. napján d. u. 4 órakor fognak a közkórház gondnoki irodában eszközöltetni, eredménye telett pedig a közkórházi bizottság döntend.

Debreczen, 1904. évi szeptember 1.
A közkórházi bizottság.

Mamák és tanítónők

becses figyelmébe!

Ajánljuk az iskola év beáltára jó szintartó himző selymek és pamutok, kötő pamutok, minta kendők a himzéshez és mindennemű kézimunkához való minden hozzávalót.

Legjutányosabban és legjobbat egyedül csak

Füstös Testvérek

női kézimunka és szakértően vezetett nagyválasztéku előnyomda üzletében szerezhetők be.

— Piacz-utoza 12. szám —

Csak még rövid ideig!

Szönyegraktárunk athelyezése miatt az összes ott lévő árukat leszállítottuk.

Különös olcsó alkalmivétel képen ajánlunk:

Több száz drb. szönyegmaradékot féláron.

Visszamaradt függönyöket féláron.

Butorszövet maradókat féláron.

Egyes ágy- és asztalterítőket féláron.

Visszamaradt valódi Smyrna szönyegek féláron.

Bosznay J. és Társa

szönyegháza, Kossuth-utca 11.

Csak még rövid ideig!

A legolesőbb bevásárlási forrás Székely Jenő és Társa utóda

uri és női-dívat czipőraktár cégnél Piacz- és Szent-Anna-utca sarkán.

Pályázati hirdetmény.

Berettyóújfalú község köz és magánvilágításának biztosítása céljából pályázatot hirdetünk, ajánlat kizárólag acetylenvilágításra tehető.

Pályázatok 1904. évi szeptember hó 25. napjának d. u. 5 óráig adhatók be a községi előjáróságnál; csakis 1000 korona óvadékkal ellátott zárt ajánlatok vétetnek figyelembe, kellően fel nem szerelt, későn érkező vagy utóajánlatok el nem fogadhatók.

A közlebbi részletes feltételek a községi előjáróságnál kármikor megtekinthetők és lemásolhatók.

Berettyóújfalú, 1904. augusztus 31.

Kerekes Gyula, Kinter Mihály, jegyző. főbíró.

Hirlapelárusítók

felvétetnek,

a „Debreczen“ elárusítására városi nyomdában, városház, keresztépület.

Apró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 kr. fillér.

28 ÖL föld, új tanyával, a szoboszlói ut 10-ik kilométernél eladó. Értekezhetni Pósa József-től Hajduszoboszló, Nemzeti-utca 6. szám, Kardos Péter házában.

Iskolás

fiuk és leányok

részére kész fehérneműek, ágyneműek, madrácz, ágyterítők, paplanok, flaneltakarók, harisnyák és zsebkendők, nagyválasztékban és csakis elsőrendű minőségben

Kardos Lászlónál

Debreczen, Kossuth-u. 9. sz.

A ki

olcsón, jól, praktikusán és modernül építkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához Debreczenben Hunyadi-u. 21.

Templomok, városi lakóházak kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonozást vagy bármily építkezéshez tartozó munkát elvállal.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikert előkészít a kőműves, tőmlaragó és acemes-tervezés. — E fő ismereteknek olcsón és gyorsan tanítást, költségvetést

Csemege szőlő

a gróf Degenfeld és Balkányi-féle

Erzsébet szőlőtelep

városi eláruló helyiségében
Simonffy-utcai városi bérház 13. sz.
naponként friss

csemege szőlő

igen olcsón kapható.

2118
1904

Árverési hirdetmény.

A város tulajdonát képező Jeney Péter-féle 41 hold 1260 □-öl tancsikai kaszáló és a Jeney féle 20 hold belső guti kaszáló 1904. évi október hó 1-ével kezdődő három évre a város székházánál **1904. évi szeptember hó 7 lk napján, délelőtt 10 órakor** tartandó nyilvános árverésen s a városi számvető hivatalban megtekinthető feltételek szeriut hasznobérbe adatik.

Ez árverésre a hasznobérrelni kívánók ez uton is meghívotnak.

Debreczen, 1904. augusztus 30

A városi Tancs.

Az általánosan elismert kitűnő

Mohai Ágnes

természetes magyar ásványviz, mely a külföldi Giesshüblit legjobban pótolja, főraktára:

MÁYER JENŐ

fűszer- és csemege üzletében.
Debreczen, Piacz- és Széchenyi-
utca sarok.

1 literes üveg 19 kr.

1/2 " " 13 "

mélyen leszállított áron kapható.

Az üzlet teljes felosztása miatt hatóságilag engedélyezett

VÉGKIÁRULÁS.

SZIFFT ALADÁR Piacz-utca 24. sz.

Schroll-féle chiffonok és vásznak, női és férfi fehérnemű és téli alsó ruhák, női ruhaszövetek és posztók, téli fej- és nyakkendők, asztal-neműnk és ágyterítők, batisztok, cartonok, zefrek, czérna plque és velour barchetek, selyem kendők, esernyők és fűzők, keztyűk, harisnyák és kötények, bélések és rövidárúk stb.

Az összes raktáron levő áruk

gyári áron alul végkiárusítottatnak.

Az áruraktár berendezéssel együtt eladó. — Az üzlethelyiség kiadó.

Szifft Aladár, Piacz-utca 24.

URSUS A LEGTÖKELETESÉBB BORSAJTÓ!

Az Ursus borsajtó következő előnyökkel bír: Vasgerenda és szabadalmazott nyomó fejszerkezet által a lehető legmagasabb nyomásérő, csekély embererő igénybevételével érhető el.

Az Ursus borsajtó aljrésze fából van a vasgerendaszerkezetbe illesztve, hogy a szőlőlé vaslécekkel nem érintkezik s így a bor megfeketedése nem fordulhat elő.

Az Ursus borsajtóból a törköly egy darabban vehető ki.

Az Ursus borsajtó szerkezete felülmulhatatlan szolid és erős.

Szőlődarátók a legjobb ivitelben.

Porcellán kályhák

budweissi és honi gyártmányban. Meidingi rendszerű és öntött vas-kályhák és legjobb minőségű konyhák. Cserépkályhák átrakásánál a fűtőképesség tetemes emelésére és a lakás gyors fűtőlegítésére a felhívást keltő új találmányu **multiplier** botétet felelősség mellet ajánlom

Fürdőkádak és vasbutorok

nagy raktára.

Toth Gyula,

Debreczen, Piacz u. 20 és 27.